

„Dimmalættings“ Mandighed.

Man skal som sagt høre meget for man laver med Ørene. Men dette var lige ved at ske sidste Lørdag, da »Dimmalætting« havde svunget sig op til at tale om Mandighed og ganske flot og overlegent tog det færøske Socialdemokrati i Ørene for dets »Mangel paa Mandighed«. Og forglemmende sine aandelige Lakso og skinnende moralske Politur gaar Bladet til at begynde med i den Grad op i sin nye Rolle, at det ikke under sig med at krydre sin Straffepræken med nogle for Bladet mildest talt mindre flatterende Sprogblomster, som vi er bange for har redt saadan op for Bladet iblandt dets »fine« Læsere, at det kommer til at underkaste sig en længere Ponitense — og Forsagelseskur, saafremt det ønsker igen at gaa i Folk med uplettede Lakso og sin gamle skinnende moralske Politur.

Men i disse Forhold blander vi os ikke — selvfølgelig, Bladet maa selv om, i hvilken Paa-klædning det ønsker at spille Komeden som den udvalgte.

Vi er ganske klar over Indholdet, over hvad Laksoene og den skinnende moralske Politur dækker over — og vi ved at efterhaanden er Sandheden i saa Henseende ogsaa ved at gaa op for de fleste Færinger. Saa for den Sag Skyld kan den værdiges for os ligesaa godt optræde i Træsko som i Lakso. Det er bare morsomt at notere, konstatere Hestehovedet, hver Gang det stikker frem. Og det gør det forresten altid! Undskyld at vi tillader os at sige det — men det er jo Sandheden. Og hvorfor dølge den?

Selv nu, da Bladet gør sig de yderste Anstrengelser for at spille Rollen som den mandige og tillader sig at lege Blindebuk med Sandheden for at fremstille det færøske Socialdemokrati i den Rolle, som Fru Fortune synes at have tildelt Sambandet og det selv, har det ikke kunnet undgaas, at Hestehovedet kom til at stikke frem. Den underdanige Bugten sig frem for Magtens Fodder er iøjnefaldende. Det er maaske Skæbnens Ironi, at denne Gang repræsenteres Magten af Arvefejden. Men Karakteristikken af Sambandet og »Dimmalættings« Rolle i den færøske Politik er bare derved desto tydeligere og mindre utvetydig for den iagttagende Tilskuer og god at faa Forstand af.

For at indsmigre sig for Magten skyndte »Dimmalættings« Redaktor — selvfølgelig som sædvanlig, man har jo ikke Grund til at vente andet, lyssky forinden at udbede sig en Udtalelse fra rette vedkommende, i dette Tilfælde Formanden for Socialdemokratiets Lagtingsgruppe — sig med at give en forvrænget Fremstilling af Socialdemokratiets Protest imod at være sat uden for af Undervis-

ningsministeren i en saa vigtig Sag som Undervisningssproget.

Det var denne Undervisningsministerens uparlamentariske Behandling af det færøske Socialdemokrati, som der blev demonstreret imod. Hvorvidt den skyldes en Formfejl eller en bevidst Handling, ved vi ikke. Det bliver Ministerens Sag at bringe Klarhed heri. Men vi tror ikke, at denne Ignorering af to af Lagtingets 4 Partier referer sig

til et ministerielt Standpunkt. Men skulde det være Tilfælde, gælder Demonstrationen Ministeriet, selvfølgelig! »Dimmalætting« vil maaske have godt af at vide, at det færøske Socialdemokrati aldrig vil finde sig i, at dets demokratiske og parlamentariske Rettigheder trædes uden Fod. Det gælder uden Hensyn til fra hvilken Side der maatte blive gjort Forsøg derpaa.

være til ødeleggelse for sunnhet og velvære, så havde kristendommen og kommunismen hver på sitt felt kunnet utøve sin innflytelse til gjensidig gavn for hverandre, og den kristne verden vilde ha tatt imot en slik bevegelse med glede. — Kommunismen eller en hvilken som helst annen statsform begår selvmord, så vitt jeg kan se, når den vil innskrenke menneskenes frie vilje på det religiøse område. Dog — de som kjenner litt til Ruslands historie for revolusjonen 1917, kjenner til den russiske kirkes måte å »evangelisere« menneskene på, kjenner litt til kirkens Sibiriaforvisninger, undertegnet av statens overhode, Zaren, han vil ikke forundre sig over bakslaget i 1917, da forfulgte og forviste mennesker tok makten i sine hender og på menneskelig vis gjengjeldte ondt med ondt. Revolusjonen i Russland var med menneskelige øjne sett like så berettiget i 1917 som Reaksjonen i Frankrig 1789.

(Framhald).

Hvor længe skal Færøerne vente paa Danmarks Retfærdighed?

Hitt forøyska Studentafelagið i Keymannahavn sendir okkum eins og hinum forøysku blóðunum hesa grein:

Tilskyndet af Undervisningsministerens hensynsløse Forkastelse af Lagtingets Indstilling angaaende Undervisningssproget paa Færøerne føler Hitt forøyska Studentafelagið (Den færøske Studentereforening) sig foranlediget til at fremsætte følgende:

Ni Gange har en overvejende Del af det færøske Folk krævet sin Ret til at benytte Modersmaalet som Undervisningssprog respekteret.

Ni Gange har Lagtinget krævet Prg. 7 i kgl. Anordning af 16. Januar 1912 slettet eller dog ændret.

Med hvilken Ret tilføjer den danske Regering Lagtinget en saadan Forhaanelse og det færøske Folk en saadan Krenkelse af dets mest elementære Rettighed?

Danmark burde dog ikke være det sidste Land til at erkende den færøske Nations Eksistens:

at denne Nation har eet Sprog og kun eet, Færøsk,

at der fra gammel Tid paa dette Sprog foreligger en Litteratur af nordisk Betydning,

at der i Nutiden har udviklet sig en Litteratur paa dette Sprog som danner Grundlag for det færøske Aandsliv af i Dag.

Paa Trods af disse Kendsgerninger at opretholde en Ordning, hvorefter Lærerne tvinges til at benytte et Børnene fremmed Undervisningssprog paa Bekostning af deres Modersmaal er i Forhold til Færøerne skadeligt,

fra et pædagogisk Synspunkt,

idet det hæmmer Børnenes Opdragelse og Dannelse,

fra et moralsk Synspunkt, idet Lærerne stillet overfor et uløseligt Dilemma enten maa bryde med Børnenes Tarv og holde Løven, eller bryde Løven og tjene Børnenes Tarv,

fra et nationalt Synspunkt, idet færøsk Sprog derved indtager en mindreværdig Plads sammenlignet med de øvrige nordiske, —

i Forhold til Danmark skammeligt,

fordi det fornægter de her i Landet forlængst anerkendte demokratiske Principper,

fordi Danmark, skønt Forkæmper for den nordiske Ide, herved stiller sig hindrende i Vejen for, at den færøske Nation paa lige Fod med de øvrige nordiske kan bidrage sit til Ubyggelsen af den fælles nordiske Kultur.

Vi appellerer til det danske Folk: Indrøm os den Ret, som I med saa stor Kraft har hævdet for jeres Landsmænd under tysk Herredømmel! Lad den færøske Nation omsider vederfares den Ret som selv de nationale Mindretal rundt omkring i Europa forlængst har opnaaet indenfor Staternes Rammer. Lad ikke dansk Lovgivning fortsat hindre Færingerne i at benytte deres Modersmaal i Skolerne.

Hitt forøyska Studentafelagið.

„Dimmalætting“ ar vingluta stóða.

Ein partamaður okkara sendir blaðnum hesar linjur:

Maktsjúka og hevngirnd teirra, Caballero's og Franco's, kallar »Dimma.« bróðrastreiddi suðuri í Spaniu og skoytir uppí: Harrin geri mun á teimum. Nei, sum Gud trúgvi eg? kann hon ikki gera mun á teimum nú, hon, sum so trúliga hevur hildið sína hond yvir Franco — sápublóðruni miklu — sum skuldi verða Spanialands harri um tveir dagar, meðan Caballero varð gjørdur til syndabukk og bannlýstur.

— Men hvat siggja vit nú? »Dimma.«, sum fyrr visti alt hetta, veit nú púra stóða einki. »Harrin geri mun á teimum.« suffar hon so tungliga, sum vildi hon biðið Caballero um fyrigiving; hon hevði ongatíð viljað honum nakað ilt. Men hvat skuldi hon gera, innistóðulombini hjá henni vildu hava okkurt af jótta, og hví so ikki taka stóða í spaniastreinum og geva teimum tað at tyggja uppá; tí sambandsmenn eru ikki kræsnir. Teir eru jú vanir at fáa steinar fyri breyð frá »Dimmu.«.

Hvat ið maktsjúku víðvíkir í Spaniu, so trýtur hon tíverri ikki. Men hvør er tað nú, sum er so maktsjúkur har suðuri? Svarið kann einans verða hitt eina: Franco og stórmannaliðið! Franco og stórmennirnir toldu ikki, at fólk ið tók ríkisræðið í hond; tí teir vistu, at nú fór nógv at verða broytt. T. d. skuldi

Hví verður religiónin útruddað í Ruslandi?

Hvat stríðast teir um í Spaniu?

Harra O. J. Olsen, adventistamissionerur í Reykjavík, er her í Foroyum nú og heldur gudi-ligar fundir.

Undirritaði kom á tal við hann og kom eftir tí, at hann er ein høgt mentaður maður og hevur ferðast víða um. Hann er ættaður úr Noregi og býr nú í Reykjavík; men hevur í mong ár búð í U. S. A. og aðrastaðni í vesturheimi.

Eg loyvi mær tessvegna at framseta ymiskar spurningar fyri hann, og hevur hann verið so beinasamur at svara á nakrar av teim, sum t. d. um víðurskiftini í Ruslandi og í Spania, og hevur lovað seiðni at svara á aðrar sum t. d. stríðið í Palestina, víðurskiftini í Kina og Japan ásamt í Etiopia (Abessinía) o. s. fr.

Vit hava soleiðis gott í væntan og takka harra Olsen fyri hansara stóra beinasemi.

Vit byrja so við spurninginum um víðurskiftini í Ruslandi og halda so fram í fylgjandi blóðum.

J. H. Danbjørg.

Um Kommunismuna

sigur harra Olsen:

Selve programmet er godt, men der skal mere enn egoistiske mennesker til for å gennemføre det. Kommunisme gennemført med vold vil likeså lidt som vold på andre områder (f. eks. å påtvinge menneskene kristendommen) redde verden. Hvis vi mennesker av indre drift kunde lære det store bud: »Du skal elske din neste som dig selv, så har vi ikke brug for alle de rustninger som vi ser i verden i dag. Hvis den stat, som har større landomraade enn den behøver, flere kolonier enn den behøver, kunde si til den som ingen har: »Kom la oss dele på tingene, vi trenger ikke til allt det vi har«. Så var vi fri for disse nesten latterlige fredskonferenser, som vi i dag er vidne til. Hvis millionæren kunde si: »Kom hit min ven, du som ingenting har, så skal du få jord av mig og penge til at drive den for,« så var vi fri for streiker og lookout, og begge parter vilde være lykkeligere, for sann lykke bestaar i å gjøre andre glade. Bibelen roper ve over dem, som legger hus til hus og mark til mark, Es. 5, 8, og det gjeller

stater så vel som individer. Bibelen taler også hårde ord til slike som forholder arbeideren sin løn. Jak. 5. Kap.

Hvorfor blev religionen utryddet i Russland?

Kommunismen i Russland blir lovprikt av noen mennesker og fordømt av andre. I mine øine har kommunisterne i Russland begått en skjebnesvanger feil, og feilen var at de gjorde så liten forskjell på de bestående kirkesamfund i landet. — Når et kirkesamfund er fallet så dypt ned i styggedommen, at en sideskjegget, uvasket prest kan stå med et gammelt krusifix eller statue av St. Peter og la snesevis for ikke å si hundredevis av mennesker gå i prosesjon forbi sig og la hver av dem, enten de er brystsyke, befengt med annen smitsom sykdom, eller de er friske, kysse statuen på samme sted, saa mener jeg det er på tide for sunnhetskommissjonen å gripe inn og sette en stopper for ulyksen, hvilket også blev gjort i Russland, så vitt mig bekjent. Sunnhetskommissjonen burde gripi inn i alle tilfelle og forby utførelse av kirkelige ritualer, som kan påføre andre mennesker sykdom og dens følgesvende. Vel vet jeg at kirken vil rope: »Forfølgelse!«; men slikt er ikke forfølgelse, tvertimod.

Men individens forhold til sin skaper, når samme forhold ikke på noen måte skader hans medmennesker, det er noe, som staten bør holde sig fra. Hvis kirken sier: »Du skal tro som jeg befaler«, så går den utenfor sit virkefelt. Hvis staten sier: »Du får ikke lov til å tro dette eller det annet«, så går den sannelig også uten for sit virkefelt. Hadde kommunistene holdt sig mere fra det enn de har gjort, så var de kommet lenger i dag enn de er. Det er ikke mulig å ta bort eller latterliggjøre det dypeste i et menneske, nemlig det å tilbe uten å skade samfundet. Hadde kommunistene sagt: »Individens forhold til sin Gud eller Gudstro er en privat sak, vi innrømmer at mennesket er skabt til å tilbe, det er ikke en statssak; la den private mann tilbe sin Gud eller la det være, kun må han ikke utøve slike ting som kan